

hedserklæringen fra 1948 også kun, og den har jo haft virkning, endda virkning i den grad, at vi i flere af indlæggene her, også i fru Annette Justs, har set, at der tales om, at med hensyn til menneskerettigheder skal vi markere os og bruge ordene osv.

Mit svar til det vil være, at det er forkert og umuligt, og at selve forsøget ville være skadeligt, hvis man forestiller sig at adskille menneskerettigheder og kvinders rettigheder. Menneskerettighederne er selvfølgelig bredt formuleret, men det at prøve at adskille kvindernes situation fra menneskerettighedspresset mener jeg også kommer til at reducere menneskerettighedernes realitet.

Til hr. Jerup vil jeg kort nævne, at det, at kun 1 pct. af dem, der får stipendier her i landet fra Danida, er kvinder, tror jeg ikke helt passer. Jeg var forleden på Danida Fellowship Center, hvor man huser dem, der er på stipendier i Danmark, og dér var der mindst 10 pct. kvinder, og i øvrigt var der tale om en stigende andel.

Mine væsentligste bemærkninger til debatten vil være til fru Hanne Severinsen og fru Pernille Sams. Det drejer sig om det dilemma, begge talere sådan set på en glimrende måde belyste, nemlig at vi blander os i landenes situation, når vi stiller krav om kvindeprojekter og kvinderettigheder i forbindelse med vores aktiviteter i landene.

Jeg tror, det er bedre, at vi forholder os med stor klarhed til denne problemstilling og siger, at det er rigtigt, at vi blander os, men vi gør det jo i et samarbejde med regeringer, hvis officielle politik ser sådan og sådan ud, og med grupper i de samfund, der klart bekender sig til synspunkter, der svarer til dem, vi står for. Uden dette samarbejdsaspekt ville vi jo ikke kunne arbejde på den måde i de lande. Så der er altså ikke tale om, at vi er gået så langt, at vi imod landenes ønsker vil gennemføre forandringer.

Dér vil jeg så sige som den mest afgørende politiske betragtning for mit vedkommende i den forbindelse, at det er afgørende, at vi her i Danmark er enige om den politik, vi fører over for disse lande. Der er et mindre dilemma og mindre problemer ved, at vi har en aktiv dialog – og nogle gange med diskussioner osv. – om at presse på for at få forbedret kvindernes status i landene, hvis det er en politik, vi er enige om her i Danmark, og det mener jeg man kan konstatere efter denne debat og i stilfærdighed notere.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Nu tror jeg altså lige, at jeg må bede om lidt ro – både på ministerbænke og på folketingsbænke.

Ministeren for udviklingsbistand (Poul Nielson):

Tak! Det var sådan set min slutbemærkning, men jeg synes, jeg vil udnytte øjeblikkets patos og opmærksomhed til at gentage, at hvis vi skal føre en politik over for udviklingslandene, som altså indebærer en aktiv dialog med dem om en forbedret stilling for kvinderne, hvilket vi ved giver diskussion i de lande, så er forudsætningen for, at vi kan gøre det, at vi er enige om det her i Danmark. Det er godt at få konstateret ved en debat her forud for konferencen i Beijing, at denne enighed er til stede i Danmark.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er nødt til at sige til udviklingsministeren, at jeg vil bede ham være opmærksom på ordlyden af det, jeg har sagt, og det, der i øvrigt står i vores forslag om motiveret dagsorden. Ud over at vi konstaterer, at der er forskel mellem de to køn, hvilket jeg går ud fra at selv udviklingsministeren ikke kan være uenig i, så går det på at sikre overholdelse af menneskerettigheder såvel for kvinder som for mænd, således at det enkelte menneske uanset køn sikres mod krænkelser og forfølgelse.

Det er altså ikke et spørgsmål om, at Fremskridtspartiet siger, at kvinder bare kan hoppe i søen. Tværtimod har vi jo indtil for ganske kort tid siden haft et flertal af kvinder i folketingsgruppen, og jeg vil godt garantere udviklingsministeren, at kvinderne stadig er lige stærke i Fremskridtspartiet.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne på forespørgernes vegne takke for ministerbesvarelserne, både fra statsministeren, fra udviklingsministeren og fra socialministeren.

Når statsministeren i sin besvarelse bl.a. omtaler de resultater, der blev nået på det sociale topmøde i København, skal jeg blot nævne, at hele forberedelsesarbejdet forud for denne kvindekonference har vist alverdens kvinder, at det var svært i København at få kvindernes ligestilling og menneskerettigheder respekteret, men at det har været endnu sværere forud for denne konference at nå til enighed om en tekst.